

עוד הביא הב"י שיטת האביאס' ש'עונה' היא לעולם י"ב שעות שות (ונמצא שבחרוף, שהלילות קצרים, צריך להשלים שיעור ה"ב שעות שני הצדדים). וכתב הב"י ימ"מ נראה לי שאין לחוש לכך. והב"ח חולק על הב"י וכותב 'ושרי ליה מרידתו' [מהרילב"ד].

דף סדר

זראתה يوم חמשה עשר לחדר זה כו' רב אמר קבעה לה וסת לדילוג ושמואל אמר עד שתשלש בדילוג. בשו"ת 'מנחת יצחק' (ח"ס י"ז שם נכו) מבאר יסוד המחלוקת ביןיהם דשモאל סובר הראייה הקודמת היא גורמת לראיית הדילוג הבאה (כען וסת הפלגה, שמפליגת בין ראייה חדשה ויום), וכן בעין ד' ראיות, כשאר וסת הפלגה (כמוואר בב"ק דף ל"ז ע"ב בתודה יום, דברות הפלגות שות למ"ע בעין ד' ראיות). ודעת רב דאן הראייה הקודמת גורמת לראייה הבאה, אלא היום עצמו גורם לכך, והוא בשאר וסת החדש דלכ"ע סגי ב' ראיות (כמוואר בתוס').

ולפי זה יהיה נפקא מינה באשה שקבעה וסת לדילוג, והגיא הומן שאמורה לראות ולא ראייה בו, כגון י"ח בחדר: דלפי שמואל אינה צריכה לחושש ל"ט של חדש הבא, כיון שאין כאן ראייה שתפליג ממנו. ולרב צריכה לחושש, דיוו י"ט גורם לראייה מצד עצמו.

'ג'יסט לרាសון ומת לשני ומת לשליishi לא תנשא'. ביבמות (ס"ב) נחלקו אמוראים בטעם הדבר: ר' הונא סובר דעת עין גורם ור' אש' סובר שМОל גורם. ונפקא מינה כגון שנפל מן הדקל ומת, דבזה אין תלות במעיינה, רק במזלה.

ובשו"ת 'אגורות משה' (אבהע"ז ח"א ס"י כ"ז) דין בעניין אשה שבעלתה הראשון מת מזקנה, ובעללה השני מת בשנפל בלאamber יارد' (מגרש למחhn עצים), דמותרת להנשא לבעל שלישי, וכיון שמת מנפלותו אין זה משומם מעין גורם, וכיון שיש לאשה זו פרנסה ממש עצמה אין שייך כאן הטעם של מזול גורם (כמו שכותב ה'נודע ביהודה' קמא אבהע"ז ס"ט טענין 'מזול גורם' הינו אם תחיה בעושר או בעוני, וכיון שדרךה של אשה להיות בבית והיא תליה בבעל להן מת).

'חיתה למודה לדיות יומ ט"ז' כו' שינתה ליום שמונה עשר הותרו כולן ואין אסור אלא משמונה עשר ואילך'. משמע שאינה צריכה לחוש גם לעונה בגיןות של שלשים יום (שהרי מ"ח של חדש זה עד י"ט של חדש הבא יש ל"א יום בחודש חסר ול"ב יום בחודש מלא). ומכאן מקרים האחرون על שיטת ראש' בדף ט"ז ע"א (ד"ה לא טנו, כפי שביארו הרכב' ז' והר' ז' שם) הסובר שאשה שיש לה וסת קבוע צריכה לחוש גם לעונה בגיןות.

וכותב הרש' ז' (בשו"ע הרב ס"ק קפ"ט קו"א סק"א) לחדר מכה וזה דבאמת הוא דבירה לחוש לעונה בגיןות אינו לעניין לאסורה על בעלה, אלא רק להזכיר בדיקה קודם תשמש.

ובספר 'אמרי אברהם' (ס"י) כתוב לישב באופן אחר, דודוקא כשקבעה וסת הפלגה או חישין גם לעונה בגיןות. היהות שראים באשה זו שהפלגה גורמת לה לראות, אלא ששיננת הפלגוטיה מדרך העלים, חישין שתחוור לראות כשאר נשים. מה שאין כן בסוגין דמיiri בסת החדש, כיון שקבעה לראות מחמת יומ החדש שוב אין צריכה לחושש כלל להפלגה של עונה בגיןות.

(ע"ב) זונאסר יומ עשרים מפני שוארה בזמננו בא'. מפירוש"י משמע דוחות הקבוע של יום עשרים לא נucker כלל, אף על פי שלוש פעמים עברה עשרים מבלי לראות, כיון שטוף כל סוף לא שינתה בפעם השלישי לראות ביום שלישי. ותמה הרש"ש מי דחקו לפרש כן, דשפיר יש לומר דברם נucker וסת של עשרים כשלא ראתה בו ג' פעמים, אלא שהיות שלא קבעה וסת אחרת וחורה לראותשוב בעשרים – אמרין דchorה הוות למקומה.

יששאין בה יין הרי זו דורקטי – 'דור קטוע'. ופירוש"י דכיוון שאין להם דמים מרובים אין בנין מרוביין. אבל הרמב"ם בפי המשנה כתוב כי יש נשים שאין להן דם כלל, לא דם נדה ולא דם בתולים, אמן לא תולד וזהו עניין דורקטי'.

פרקعشיריה

'תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וניסת ב"ש אומרים נותנין לה ארבע לילות כו' הגיע זמנה לראות כו' וב"ה אומרים עד מוצאי שבת לילות'. מבואר בגמ' שלදעת לוי נקטו ב"ה עד מוצאי שבת' לחדר שמותר לבועל לכתילה בשבת. וקשה מדוע ב"ש לא נקטו גם כן חידוש והbrisא. ויש לישיב דהנה בכתובות (דף הע'ז) מבואר דההידוש הוא שמותר לבועל לכתילה בשבת אף על פי שלוד הוא צרייך. ופי' התוס' שם לראות אם היא בתולה! וזה שיק' דוקא בהגיא זמנה לראות,adam אינה בתולה שמא זינתה תחתיו ונארסה עליו. אבל בbrisא דמיידי בקטנה שלא הגיע זמנה לראות, ופיתוי קטנה אונס הוא, אם כן אין נפקא מינה בדבר ואין בה שום חידוש (הפלאה כתובות דף ו').

'דורי למבעל לכתילה בשבת'. כתוב הב"ח (או"ח סי' ר"פ) 'אכן במלכותינו נתפשט המנהג דין בוועלין בחתילה בשבת, ואומר אני בזה' דברים המותרים ואחריהם נהוגים בהם איסור אי אתה רשאי להתריד בפניהם, ואין להורות היתר לבטל המנדג'. אבל הטע'ז (שם סק"ב) כתוב 'חלילה לעשות מנהג איסור בזה, ובבירור שמעתי שהחסידים גאנז עולם נহגו בעצם היתר בזה ועל כן אין כאן חשש חומרא כלל. ואין ראייה ממה שנוהגים כו' שאין לדמים ממנה זה שום איסור, והמתחריר הוא מן המתמיהים'. וכן כתוב המהרש"ל (יש"ש כתובות סוסי ט) 'מאחר שחומרא זו איננו אלא מדוקדק שלא כהלכה, אפילו באטריא דהיגי חומרא רשאי אתה להתריד בפניהם'. ובכח'ח (סק"ז) כתוב שכן המנהג פעה'ק יורשת'ו להתריד, שעושים נישואין בערב שבת [מהוריילב"ד].

דףסה

לא ליתיב לה אלא בעילת מצוהותו לא. ל"ד נקט לשון מצוה, מצוה קריי בעילה הראשונה. אלא חדא בעילה קאמר וככפרש"י, ונקט לשנא דמתניתין' (הגחות הרוד'ל).

'כיון שנתקו שיגנו (זקנה) של אדם נתמעו מזונתו (קשיין לבא)'. זההינו משום דבנערותו יכול להרוויח כדאמרין כי מה יעשה אדם ויתעשר ירבה בסחוורה, וזה א"א לאדם בזקנותו. ואשਮועין דיראה

סת. 'והורתם את בני ישראל מטומאתם' – מכאן אזהרה לישראל שיפרשו מנשותיהם סמוך לוסתן עונה (הינו באותה עונה שבה הוסת, וכן), דהילכה בר' יהודה, כן פסק הרבה.

דף ס"ד ע"א

סת. ניסת לראשון ומת, לשני ומת – לדעת רב לא תנסה לשליishi, ולרשב"ג לשליishi תנסה ולביבי לא תנסה.

ע. ראתה ט"ו לחדר זה, ט"ז לחדר שאחריו ויז"ז לחדר שאחריו – לדעת רב קבעה וסת דילוג וחוששת י"ח בחדר שאחר כך וכו'. ולදעת שמואל צריכה שתשלש בדילוג, ורק כשתראה בפעם רביעית י"ח לחדר שאחריו – תקבע וסת לדילוג. ומודה רב כשהיה לה וסת קבוע לט"ו, צריכה שתשלש בדילוג (ט"ז, י"ז, י"ח) ורק אז תקבע (ובטע' בשם ר' פירשו בענין אחר).

עא. ולכלוי עלמא כשראתה ג' פעמים ביום מסוימים בחדר, כgon ב' לחדר, קבועה וסת לאותו יום.

עב. ולכלוי עלמא אם לא ראתה ביום מסוימים בחדר, אלא שדלה בהפלגה (כgon שראתה ב' ראיות בהפלגה כ' يوم בינהן, ואחר כך הפלגה כ"א يوم וכו') בעיןן שתשלש בדילוג (טוס).

עג. היה וסת קבוע לט"ו ושניתה לט"ז, חוששת לשניות. ראתה אחר כך בי"ז, נערק ט"ז וחוששת לט"ו ויז"ז. ראתה אחר כך לי"ח,תו אינה חוששת אלא לדילוג (הינו ליט' הבא) והשאר נערק.

עד. דילגה ט"ו, ט"ז, וסירגה יומיים וראתה י"ח, לא קבוע כלום (ולש commodo הינו כשלגה בפעם השלישיית יומיים).

עה. אין חוששן לסת דילוג בחדר זימנה. כgon ראתה ט"ו, ט"ז, אין חוששת אלא לט"ז ולא לי"ז (טוס).

עו. לקביעת וסת או עקירת וסת קבוע בעין ג' פעמים. אבל לחוש – חוששת אפילו בפעם אחת, אסורה לשמש באותו יום, אפילו יפול יום החשש ביום הרואים לזיבחה ולא לנידות.

יע. וסת שאינו קבוע נערק בפעם אחת (ואפילו ראתה פעמיים, נערק בפעם אחת).

דף ס"ד ע"ב

עה. משמע בירוש"י ד'עקריה' לא מקרי אלא כשבנוסף לכך שלא ראתה בזמן הקבוע, ראתה בזמן אחר. אבל אם רק שינוי בכך שלא ראתה בזמן הקבוע, אבל לא שינוי לראות בזמן אחר, לא חשיב 'עקריה' (ערש"ש).

עת. 'אורח – בזמנו בא'.

פ. נשים בהתוליהן כגוף אחד: יש גוף שני אדום, ויש שחור. יש שינוי מרובה, ויש מועט. כל גוף יש בה יין, ושאין בה יין – הרוי זו 'זרוקתי' (דור קטוע, שאין בניה מרובים).

פא. כשם שהshawar יפה לעיתה, כך דמים יפים לאשה. וכל שדמיה מרובי – בניה מרוביין.

פרק עשירי

א. בתולה שלא הגיע זמנה לראות ונבעלה, תולין כל דם שתראה במכת בתולים: לבית שמאי ד' לילות (שמששת בהן ומוצאת דם במשך אותן לילות, אפילו בד' לילות מפוזרין), ולבית הילל עד שתחיה המכחה. ואין חילוק בין אם ראתה כבר דם בבית אביה לבין אם לא ראתה.

ב. שיעור 'עד שתחיה המכחה' – לשימושו הינו כל זמן ששמשת רואה דם, כל דם שתראה ביום המכחה או בלילה שאחריו תולין, ותו לא. שאם תראה ביום שלמחרתיים – לא תלין, אם לא שימושה בלילה שלפנוי. וכן אם שמשה פעמי אחת ולא ראתה דם מחמת תשיש – הרוי שתחיתה המכחה, ותו לא תלין. ולרב, כל שעומדת ורואה, יושבת ואינה רואה – או אם כשיושבת על גבי קruk רואה, על גבי כרים וכסתות ואינה רואה – או תולה בתולים. אבל אם רואה בכל עניין או אינה רואה בכל עניין – חייתה המכחה (בתוכו פ' דרב מהמיר יותר משימוש), וסביר דמלבד מה דבעינן שתשמש בלילה שלפנוי כן בשימוש, בעין נמי שבזום המכחה תהא עומדת ורואהכו).

ג. הגיע זמנה לראות ולא ראתה עדין, וניסת – לבית שמאי גותנים לה לילה הראשון בלבד, ולבית הילל ד' לילות. ופירש לוי דהינו ד' עונות שימושת בהן. לפיכך אם שימושה גם ביום, הפסידה ואין להתו ד' לילות. ורב סובר שלא הפסידה, ובכל אופן יש לה ד' לילות (ונראה לענ"ד דמכל מקום מודה רב בהאי גונה דזוקא ד' לילות רצופין ולא מפוזרין).

ד. הרחקה בעילותיה – יש לה ד' לילות מפוזרין (כדלקמן אות יג).

ה. הגיע זמנה לראות וראתה בבית אביה – לבית שמאי אין לה אלא בעילת מצוה, ולבית הילל כל הלילה.

ו. מותר לבועל לכתילה בתולה בשבת. וכן בעילה שנייה מותרת בשבת, אף על גב דהוי פירצה דחוקה ומשיר צורות.

ז. דרך דביה בלילות, ולא ביום.

ח. אמר שימוש יכולני לבועל כמה בעילות بلا דם, שהיה בקיा בחיטה.

ט. בעל ולא מצא דם, והזר ובעל למציא דם – ר' חנינא מטמא, ור' אסי מטהר (דshima פעם ראשונה אתרמיליה כשםוآل הנ"ל. ור' חנינא סובר דשאני שמוآل דבר גבריה).

ג. בוגרת שלא ראתה, נתונים לה לילה הראשון. ואם ראתה בבית אביה, אין לה אלא בעילת מצוה בלבד.

דף ס"ה ע"א

יא. אין בין נערות לבגרות אלא ששה חדשם בלבד.

יב. הגיע זמנה לראותת תחת בעלה, כל שנבעלה קודם לכן חשב כלילה אחד, נתונים לה עוד ג' לילות מעטה.

יג. מעשה ונתן לה רביעי ד' לילות מtower י"ב חדש (הינו שניתן לה אחת ביום קטנות בן"ל, ועוד ג' ביום נערות).

יד. מנימין סקסנה היה הולך למקוםו של שמואל, וסביר לחת לבוגרת כל הלילה אפילו ראתה, וכך לפטר בדרך. קרי שמואל עליה דרב לא יונה לצדיק כל אוון.

טו. כיון שתתקו שינוי של אדם נתמכו מזונתו (הינו שמשוזקן, קשים מזונתו לבא). וככתוב מהרש"א דירה אדם להשאיר לו ממון להסתפק ממנו בזונותו, ואל יתן כל מזונתו לבניו בחיו.

טו. הא נתונים לה כל הלילה (בଘיע זמנה לראותת וראתה) – הינו עונה שלימה (זהינו לילה שלם בתקופת ניסן ותשורי, והוא כמו חצי יום וחצי לילה בתקופת טבת ותמוז, דהיינו י"ב שעות). אי נמי נתונים לה לילה וחצי, מtower שמשתайн הרבה בכתיבת הכתובה עד לתוך הלילה, משלימים הזמן די"ב שעות בחצי היום.

דף ס"ה ע"ב

יז. היו גיתיו ובתי בדיו (של יין ושמן) טמאים ורוצח לטהרן, או שנשתמש בהם יין נסך ורוצה להכשרין, הדרפים (הדרת שנותן על הענבים) והללבים (שמנקים בהם את הגת) והעדשן (הגת עצמה, רשות'). ותוס' פ"י באופנים נוספים – מדים. העקלים (שוקרים בהם התפה של חרצנים) של נצרים ושל בצלבץ (קנבות) – מנגבם. ושל גמי ושיפא – לתנא קמא מיישן י"ב חדש, ולר' שמעון בן גמליאל מיישנים מוגת (פעמים הוא יותר מ"ב חדש ופעמים פחות). ולר' יוסי מגעלים ברותחים, או חולתן במים זיתים, ולרשב"ג ממשום ר' יוסי מניחן תחת זום מים במשך עונה, דהיינו יום או לילה בתקופת ניסן ותשורי, או חצי يوم וחצי לילה בתקופת טבת ותמוז.

יח. רבותינו חזרו ונמננו: בין בהגע זמנה בין לא הגיע זמנה, בועל בעילת מצוה ופורש. וכן פסקו רב ושמואל ור' יוחנן ורישי לקיש. ומכל מקום שרי למגורו ביאתו, ואפילו בעל נפש לא יפרוש.

יט. ר' יוחנן ורישי לקיש, כשלמדו פרק 'תינוקת' (פרק זה לא היו מוציאין מ(משניות של פרק זה אלא כתעלא מבוי כרבא, דסבירא לחו (כהבריתא): בועל בעילת מצוה ופורש.